Hukuk Bölümü 1991/39 E. , 1991/40 K.

- **ÇIFTÇI MALLARINI KORUMA BAŞKANLIĞINCA VERILEN TAZMINAT NITELIĞINDE PARA CEZASININ KALDIRILMASI ISTEMINE ILIŞKIN DAVA**

"İçtihat Metni"

Davacı : D.K.

Davalı : Gümüşler Kasabası Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlığı- NİĞDE

O L A Y : Davacının hayvanlarının köylülere ait üzüm bağlarına zarar verdiği koruma bekçilerince görülmesi üzerine (500.000.- liralık) hasar yaptığı 24.8.1990 günlü tutanakla tespit edildiği ve bu tutanağa dayanılarak Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlığınca 31.8.1990 günlü 5 sayılı ve 500.000.- lira para cezasına ilişkin ödeme emrinin davacıya tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. Davacı ödeme emrinin dayanağının bulunmadığını, işlemin yasalara uygun olmadığını, işlemde husumet bulunduğunu, bu cezanın 6183 Kanun kapsamına girmediğini öne sürerek 17.9.1990 tarihinde idare mahkemesinde dava açmıştır.

Davalı idare tarafından 4081 sayılı Kanunun 26/3. maddesine göre davanın çözümünün sulh ceza mahkemesine ait olduğu gerekçesiyle görev itirazında bulunulması üzerine, KONYA İDARE MAHKEMESİ, 15.11.1990 gün ve 1171 sayıyla görevlilik kararı vererek idarenin itiraz dilekçesini havi dosyayı 2247 sayılı Kanunun 10. maddesi uyarınca Yargıtay Başsavcılığına göndermiştir.

Yargıtay Başsavcılığı 20.9.1991 gün ve 921 sayılı, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin düşünce yazısıyla birlikte dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesi'ne göndermiş; Danıştay Başsavcılığının düşüncesi de alınarak dosyaya konmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Türk Milleti adına karar veren Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü ,Mustafa Şahin'in Başkanlığı'nda: Şükrü Kaya EROL, Ekrem SERİM, Feridun TAŞKIN, Nurşen ÇATAL, İrfan ERDİNÇ ve Osman ŞİMŞEK' in katılmaları ile yaptığı 18.11.1991 günlü toplantıda, Raportör- Hakim Ayten ANIL'ın raporu ile dosyadaki belgeler ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının davanın çözümünün adli yargının görevine girdiği yolundaki ve Danıştay Başsavcılığının da olayda idari yargının görevli olduğu şeklindeki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Savcı İsmet GÖKALP ve Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı M. ilhan DİNÇ'in yazılı düşünceler doğrultusundaki sözlü ve yazılı açıklamaları alındıktan sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının hayvanlarının köylülere ait üzüm bağlarına verdiği ve miktarı korumu meclisince tespit edilen zararın tazminine yönelik olarak Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlığınca alınan ve ödeme emriyle istenilen ceza karanının kaldırılması istemiyle açılmıştır. Sözü geçen koruma başkanlığınca zarar ziyan karşılığı, ödeme emriyle ve para cezası olarak istenilmişse de, dilekçe içeriğinden davacının itirazlarının ödeme emrinden ziyade bu ödeme emrinin dayanağını oluşturan ve gerçekten tazmin kararı niteliğinde olduğu anlaşılan ceza kararına yönelik bulunduğu anlaşılmaktadır.

2.7.1941 gün ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında kanunun 7. maddesinde koruma meclislerinin görevli sayılmış ve bu arada 50.-TL.ye kadar alan zarar ve ziyan işlerinde 26. maddede yazılı hükümlere göre bakılacağı belirtilmiştir. 26. maddenin 1. bendinde: 7. maddede yazılı miktarı geçmeyen zarar tazminine ilişkin işleri koruma ve ihtiyar meclislerinin köy Kanunundaki usule göre tetkik ve halledecekleri belirtilmekle (Köy Kanununun 66. maddesi) 2. bendinde de" ... tazminat talebinin reddine ve 20.-TL.ye kadar olan kararlara karşı 5 gün içinde sulh hakimine itiraz edebilir. Şu kadarki, zararı yapan tarafından vuku bulan itirazlarda tazminine karar verilen paranın koruma sandığına aynı müddet içinde depo edilmesi şarttır... 20 liradan yukarı olan tazmin kararlarına karşı alakalılar, yukarıdaki fıkrada yazılı depo şartı olmaksızın 5 gün içinde sulh hakimine itiraz edebilir. Bu fıkraya göre yapılan itirazların tetkiki umumi hükümlere göre yapılır. itirazlar mahkemeye veya koruma ve ihtiyar meclislerine de yapılabilir..." denilmektedir.

4081 sayılı Kanununun yukarıda açıklanan hükümleri de Koruma Başkanlığının köylü malına verilen zararlar hakkındaki kararlarının " tazmin kararı" olduğunu açıkça belirtmekte, 20.- liradan yukarı olan tazmin kararlarına karşı ilgililerin 5 gün içinde sulh hakimine itiraz edebilecekleri, sulh hakimine vaki itirazların, umumi hükümlere göre tetkik edileceği, itirazların mahkemeye veya koruma meclislerine de yapılabileceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan koruma meclisince saptanan zarar miktarı ile ödeme emrinde yazılı ceza miktarının aynı olması da uygulanan işlemin amacının ceza değil tazmin olduğunun diğer bir ifadesi olmaktadır.

4081 sayılı Kanunun 26. maddesinde, bu maddede yazılı olan ve davadaki olayı da kapsayan hallerde yapılacak itirazlarda açıkça adli yargı görevli kılındığından Yargıtay Başsavcılığının olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin başvurusunun kabulü ile Konya İdare Mahkemesinin görevlilik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ :Anlaşmazlığın, niteliğine göre davanın çözümü ADLİ YARGININ görev alanına girdiğinden Yargıtay Başsavcılığının başvurusunun kabulü ile Konya İdare Mahkemesinin 15.11.1990 günlü, 1171 sayılı görevli olduğuna ilişkin kararının kaldırılmasına 18.11.1991 gününde KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.